

El ayer (postvención), el hoy (intervención) y el mañana (prevención) del suicidio

Eka. 20 - Eka. 21 2024

Kod. 006-24

Mod.:

Online zuzenean Aurrez aurrekoa

Edizioa

2024

Jarduera mota

Uda Ikastaroa

Data

Eka. 20 - Eka. 21 2024

Kokalekua

Miramar Jauregia

Hizkuntzak

Gaztelera

Balio akademikoa

20 ordu

Antolakuntza Batzordea

Fundación
BBVA

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

Azalpena

Albert Camus eleberrigile, saiakeragile, antzerkigile, filosofo eta kazetari frantziarrak arazo filosofiko serio bat besterik ez dagoela zioen: suizidioa. Egia da errealitate zentzugabe baten lekuko garela, eta errealitate horrek eragina duela pertsonen egoera emozionalean, eta, beraz, zuzenean eragiten diola suizidioaren fenomenoari.

Isolamenduak eta bakardadeak, autonomia galtzeak, depresioak, minak eta gaixotasun kronikoez jokabide suizidak eragiten dituzte, eta jokabide horiek saihestu eta/edo tratatu egin daitezke. Egoera horietako batzuk larriagotu egin dira bizi izan dugun pandemiaren ondorioen ondorioz. Suizidio saiakera larri batetik bizirik ateratzen diren pertsonen % 85 ere ez dira arrazoi horrengatik hilko. Suizidioa inguratzen duen estigmari aktiboki aurre egin behar diogu.

Estatistika Institutu Nazionalak (EIN) dioenaren arabera, estatu osoan 2022 urtean suizidio bidez 4.097 pertsona hil ziren, hauetatik 162 Euskal Autonomia Erkidegoan. Heriotza bakoitzak, gutxienik, serioski kaltetutako 6 pertsona uzten baditu, 24.000 pertsonetan gehitzen da suizidioak eraginda kaltetutakoen kolektiboa.

Ikastaro honek arazo hau ikusarazten jarraitzeaz gain suizidioa prebenitzeko zenbait tresna mahai gainean jarriko ditu, eta horrela, dolu mota honengatik kaltetutako pertsonen kopurua murriztu. Era berean, zenbait hitzaldi eta mahai-inguru proposatzen dira suizidioagatik doluari aurre egiteko zenbait estrategia aztertu, hausnartu eta partekatzeko.

Helburuak

Idea suizidak dituzten pertsonen garunean senti dezaketen minaren izaerari buruz hausnartzea.

Osasun arloko profesionalak eskaintzen dituzten zerbitzuetan jokabide suizida jorratzea, lehen mailako arretari erreferentzia berezia eginez.

Hedabideek suizidioa prebenitzeko politiketan funtsezko elementu gisa duten zeregina aztertzea.

Suizidioa prebenitzeko estrategia bat aurkeztea, hezkuntza-oinarriarekin.

Nerabegaroko hezkuntza emozionalari heltzea, suizidioa prebenitzeko.

Suizidio-dolu batek hainbeste zailtasun izateko arrazoiak azaltzea.

Suizidioaren fenomeno inguratzen duen tabua hausten jarraitzea, belaunaldi desberdinetako hiru pertsonen testigantza bidez, zeinek lehen pertsonan ezagutu duten horrelako galerek eragiten dituzten ondorio suntsitzaileak.

Dolu baten prozesuei eta mitoei buruz eztabaidatzea.

Lankidetzak

HEZKUNTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN

OSASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE SALUD

Programa

2024-06-20

09:00 - 09:15	Registro
09:15 - 09:25	Inaugurazio instituzionala. Parte hartzeko ordena: Maite Peña Lopez Diputación Foral de Gipuzkoa - Diputada de Cuidados y de Políticas Sociales
09:25 - 10:30	“Suicidio: el cerebro sufriente” Gurutz Linazasoro Cristobal VIVE bioTECH SL - Neurólogo. Fundador y Presidente Ejecutivo.
10:30 - 11:30	“Abordaje de la conducta suicida por parte de los/as profesionales sanitarios/as.” Jon Gartzia Ormaza Red de Salud Mental de Bizkaia - Osakidetza - Psiquiatra
11:30 - 12:00	Atsedena
12:00 - 13:00	“Los medios de comunicación como agentes clave en la prevención del suicidio” Gabriel González Ortiz Diario de Navarra - Periodista
13:00 - 14:15	Mahai ingurua: “La realidad del suicidio hoy” Agustin Erkizia Olaizola UPV/EHU - Vicerrector del Campus de Gipuzkoa Eva Maria Bilbao Garmendia Presidenta Biziraun - Enfermera Osakidetza Jon Gartzia Ormaza Red de Salud Mental de Bizkaia-Osakidetza - Psiquiatra Gabriel González Ortiz Diario de Navarra - Periodista
14:15 - 14:30	Sintesia

2024-06-21

09:00 - 10:15	“Prevención del suicidio con base educativa” Jon Gartzia Ormaza Red de Salud Mental de Bizkaia-Osakidetza - Psiquiatra Alexander Muela Facultad de Psicología - UPV/EHU - Profesor titular de universidad
10:15 - 11:15	“Viaje del malestar al Bienestar emocional: Ulises y las sirenas” Jesús Lucas Fernández Psicólogo
11:15 - 12:00	“Procesos y mitos del duelo” Karmen Amezua Enfermera jubilada . Asesora experta en duelo en el Ciclo de la Vida por el IPIR. Madre en duelo.
12:00 - 12:30	Atsedena
12:30 - 13:15	“El duelo por suicidio. ¿Porqué es un duelo tan especial?.”

13:15 - 14:30

Mahai ingurua: "Mesa redonda de supervivientes y sobrevivientes intergeneracional."

Eva Maria Bilbao Garmendia | Presidenta de Biziraun - Enfermera Osakidetza
Begoña Vesga Allende | Biziraun - Superviviente
Patricia Tempreano | Biziraun - Superviviente
Laura de la Iglesia Sanchez | Biziraun - Superviviente

14:30 - 14:40

Sintesia

Zuzendaritza

Agustin Erkizia Olaizola

UPV/EHUko Gipuzkoako Errektoreordea, Economía Financiera I

Ekonomia eta Enpresa Zientzietan doktorea UPV/EHU (2012) eta Kontabilitateko irakaslea UPV/EHU 1989tik. Liburu baten egilea eta hiru libururen eta 25 artikuluko zientifiko bako gehiagoren egilekidea da. 11 ikerketa-proiektutan parte hartu du, enprekin eta/edo administrazioekin egindako 18 I+G kontratutan, eta doktorego-tesi bat zuzendu du. Herri Erakundearen Kudeaketa (HEREKU) zuzendu du (2002-2008), eta UPV/EHUko Gipuzkoako Campuseko errektoreordea da (2017- gaur egun). AKTIBA-IT: Praktika, Ikaskuntza eta Balioen Ikerketa Taldeko kidea da (prAKTikak, Ikasketa eta BALioak Ikerketa Taldea) Biziraun, Maite dugun norbaiten en suizidioak minutako pertsonen elkarte/Asociación de personas afectados por el suicidio de un persona querido elkartearen sortzaileetako bat da, eta Biziraunek 2017tik gaur egun arte etengabe antolatu dituen suizidioari buruzko UPV/EHUko udako ikastaroetako zuzendarietako bat izan da.

Eva Maria Bilbao Garmendia

OSAKIDETZA

Erizaintzan diplomatua - Nafarroako Unibertsitatea (1987). Graduondokoa - Osasun Publikoko Unibertsitate Espezialista - UPV/EHU (1992-1993). Osakidetzako erizaina arlo komunitarioan (37 urte). Biziraun (Maite dugun norbaiten en suizidioak minutako pertsonen elkarte/Asociación de personas afectados por el suicidio de un persona querido) elkartearen sortzaileetako bat eta presidentea da, eta Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako elkarri laguntzeko 5 taldeen sustatzailea eta koordinatzailea. Biziraunek 2017tik gaur egun arte etengabe antolatu dituen suizidioari buruzko UPV/EHUko udako ikastaroetako zuzendarietako bat izan da. Euskadin suizidioa prebenitzeko estrategia (2019) egiten eta haren jarraipen-batzordean parte hartu du. Osakidetzako instruktore izan da (2017, 2018 eta 2019) suizidioarekin lotutako hainbat ikastarotan, eta hainbat hitzaldi, ikastaro, dokumental eta ponentzian parte hartu du arlo sozio-sanitarioan eta hezkuntzaren esparruan azken hiru urteetan. Nabarmentzekoa da "Ez Zaudere Bakarrik - Gazte eta nerabeen suizidioa prebenitzeko programa" proiektua.

Irakasleak

Karmen Amezua

Erizain jubilatua. Bizi-zikloko doluan aditua den aholkularia, IPIR. Ama doluan. Enfermera jubilada . Asesora experta en duelo en el Ciclo de la Vida por el IPIR. Madre en duelo.

Laura de la Iglesia Sanchez

44573104R

Farmaziako teknikaria. Hainbat mahai-ingurutan parte hartu du, bere buruaz beste egitetik bizirik atera zela esanez. Bi ikaskiderekin batera, osasun mentalari buruzko proiektu bat sortu du, gizartea horretaz kontzientziazteko eta dauden gaixotasun eta nahasmenduei buruzko informazioa emateko.

Iratxe Etxenike Sarratea

Bizirauneko bazkidea eta superbibientea

Jon Gartzia Ormaza

Médico Psiquiatra del Servicio Vasco de Salud - Osakidetza, y de Aita Menni. Doctor en Neurociencias por la UPV-EHU; profesor asociado del Departamento de Neurociencias de la UPV-EHU. Miembro de la Comisión Académica y docente en el Posgrado en Suicidología de la UPV-EHU. Docente en el Master de Intervención Socioeducativa con Adolescentes y Jóvenes en Riesgo y Conflicto Social de la UPV-EHU. Acreditado para la realización de autopsias psicológicas por la American Association of Suicidology (AAS). Miembro del Grupo de Investigación del Suicidio de Euskadi. Ha participado en diversos proyectos de investigación relacionados con la prevención del suicidio y ha realizado diversas publicaciones vinculadas a dicho ámbito de investigación.

Gabriel González Ortiz

Gabriel González Ortiz (Artajona-Navarra, 1978) trabaja en Diario de Navarra como periodista especializado en información judicial desde 1998, con un paréntesis en The Miami Herald (1999). Es profesor asociado de la Universidad de Navarra desde 2008. Desde 2014, forma parte de la Comisión Interinstitucional para la Prevención de las Conductas Suicidas del Gobierno de Navarra, y es autor del libro 'Hablemos del Suicidio. Pautas y reflexiones para abordar este problema en los medios' (Ed. Eunsa, 2018). En 2018 participó como ponente en el Congreso Nacional de Suicidología y en el Congreso Latinoamericano de Prevención del Suicidio, así como en varias jornadas sobre este asunto organizadas en el ámbito policial, de la salud y de la comunicación. En 2018 fue premiado por La Buena Prensa por sus informaciones del juicio de La Manada. Entre otros reconocimientos, recibió en 2005 un accésit de la Generalitat de Catalunya en los premios de Periodismo Cívico.

Gurutz Linazasoro Cristobal

Neurologoa. VIVE bioTECH SL enpresaren sortzaile eta presidente exekutiboa. Gipuzkoako Poliklinikako Parkinson eta Alzheimerreko Terapia Aurreratuen Programaren zuzendaria. ASEBIOko Zuzendaritza Batzordeko eta Basque Health Clusterreko kidea. 150 artikulua zientifiko eta 6 liburu baino gehiago argitaratu ditu. 60 saiakuntza kliniko baino gehiagotan parte hartu du ikertzaile nagusi gisa. Hiru aldiz jaso ditu Espainiako Parkinson Saria eta Ikerketa Zientifikoko Saria Parkinson 2009an. 2021eko Korta Saria eman zion Eusko Jaurlaritzak. "El Diario Vasco" egunkarian kolaboratzen du "El árbol de la Ciencia" atalean.

Jesús Lucas Fernández

Jesús Lucas Psicología

Licenciado en Ciencias Económicas y Empresariales por la Universidad Autónoma de Madrid, Grado en Psicología por la UNED, Máster en Psicología General Sanitaria por la Universidad Internacional de Valencia (VIU), Especialista Universitario en Terapia de la Conducta por la UNED, Coach certificado como Life Coaching por la Escuela Europea de Líderes. En la actualidad es director de su propio Centro de Psicología en Bilbao, psicoterapeuta y supervisor de casos. Jesús Lucas Psicología es un Centro privado abierto en 2018 especializado en terapias para la ansiedad, control emocional, estados depresivos, duelos, y trastornos emocionales y del estado de ánimo. Psicología del bienestar, resolución de conflictos, gestión del tiempo y desarrollo personal. Psicología para deportistas de alto rendimiento. Terapias individuales, terapias de pareja y terapias grupales. Su carrera profesional iniciada en 1.985 se ha desarrollado principalmente entre Madrid y Barcelona durante 30 años en el área de la gestión de empresas y recursos humanos en organizaciones y empresas privadas del ámbito publicitario, televisivo y cinematográfico en las que ha ocupado diversos puestos de dirección de personal, dirección de producción, de postproducción,

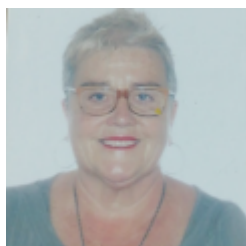

Alexander Muela

Psikologian doktorea eta Unibertsitateko irakasle titularra Nortasunaren, Ebaluazioaren eta Tratamendu Psikologikoaren ezagutzan, Euskal Herriko Unibertsitatean (UPV/EHU). UPV/EHUko Osaklinik ikerketa-taldeko kidea da (euskal unibertsitate-sistemako A taldea). Bere ikerketa-ibilbidea ospe handiko aldizkarietan argitaratutako 50 artikuluko zientifiko baina gehiagotan oinarritzen da. 16 ikerketa-proiektu lehiakorretan parte hartu du, enpresekin eta/edo administrazioekin egindako 50 I+G kontratutan baina gehiagotan, 5 doktore-tesi zuzendu ditu, eta 75 komunikazio baina gehiago ditu biltzar zientifikoetan. Gainera, esperientzia profesional handia du jokabide suizidaren prebentzioan eta tratamenduan. Zehazki, ebidentzian oinarritutako jokabide suizidan ardaztutako tratamenduen sustatzaileetako bat da, eta lankidetzan aritu da, besteak beste, Gipuzkoako eta Bizkaiko Osasun Mentaleko Sarearekin eta Wexner Medical Centerreko (The Ohio State University, AEB) Psikiatria eta Jokabide Osasuneko Sailarekin. Euskal Herriko Unibertsitateko Suizidiologiako Espezialista Graduondoko Ikastaroan ere irakasle izan da.

Begoña Vesga Allende

Socia de Biziraun e integrante de su junta directiva

Matrikula prezioak

AURREZ AURRE	2024-05-31 ARTE	2024-06-20 ARTE
Gazte tarifa	25,00 EUR	59,00 EUR
Orokorra	-	84,00 EUR
Matrikula murriztua orokorra	-	71,00 EUR
Matrikula exentzia	-	59,00 EUR
Ikastaroak guztiontzat	-	71,00 EUR
Gipuzkoa / Bizkaia eta Arabako Psikologoien Elkargo Ofiziala	-	71,00 EUR
Irakasteko ikasten - Eusko Jaurjaritza	-	71,00 EUR
Irakasteko ikasten - Nafarroako Gobernua	-	71,00 EUR
Osasuna, pertsonetikiko konpromisoa	-	21,00 EUR

ONLINE ZUZENEAN	2024-05-31 ARTE	2024-06-20 ARTE
Gazte tarifa	25,00 EUR	59,00 EUR
Orokorra	-	84,00 EUR
Matrikula murriztua orokorra	-	71,00 EUR
Matrikula exentzia	-	59,00 EUR
Ikastaroak guztiontzat	-	71,00 EUR
Gipuzkoa / Bizkaia eta Arabako Psikologoien Elkargo Ofiziala	-	71,00 EUR
Irakasteko ikasten - Eusko Jaurjaritza	-	71,00 EUR
Irakasteko ikasten - Nafarroako Gobernua	-	71,00 EUR
Osasuna, pertsonetikiko konpromisoa	-	21,00 EUR

Kokalekua

Miramar Jauregia

Mirakontxa pasealekua 48, 20007 Donostia

Gipuzkoa